1938 ий
30
МАРТ
№ 28 (411)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эллаcэ пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ Коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

Йоча-шамыч коклаштэ воспитатэльный пашам сайэмдаш

Партий комсомоллан пэш отвэтствэнный пашам—йоча шамычым коммунист шӱлышэш воспитатлаш довэрäтлэн. Садлан кажнэ райкомолын, пэрвичный комсомол организацийын да кажнэ комсомолэцын задачышт йоча-шамыч коклаштэ воспитатэльный пашам чарныдэ, кажнэ кэчын колтэн шогаш. Пионьэр отрäд-шамычын пашаштым сайэмдаш, кажнэ отрäд вожатыйлан провэритлымэ, активнэ комсомолэцым шогалтыман.

Тидэ отвэтствэннэ пашам посна комсомол организаций-шамыч умлэн огытыл. Кызыт мартэ рэспублик мучко 47 отрäдыштэ вожатый укэ.

Морко райкомол да тудын сэкрэтарьжэ Пэтров, пионьэр отдэл вуйлатышэ Андрэйэв йолташмыт пионьэр отрäд-шамычым вуйлаташ кӱлэш сэмын пижын огытыл. Тачэ кэчылан 10 отрäд вожатый дэч посна улыт, нинэ отрäдыштэ нимогай воспитатэльный пашат ок ыштал.

Оршанкэ дэн Параньгэ райкомол-шамыч гын пионьэр-шамыч дэнэ паша ышташ йöршын мондэныт. Пионьэр-шамыч коклаштэ воспитатэльный паша нимолан йöрдымын шындымэ. Отрäдной да звэньэвой сбор-шамыч пэш шуэн эртаралтыт. Райкомол вожатый-шамыч дэнэ нимогай пашам ок ыштэ. Сэминарым ок эртарэ. Оршанкэ дэн Параньгэ ВЛКСМ райком - шамыч (сэкрэтарьмыт Бадьин дэн Йусупов) да пионьэр отдэл вуйлатышэ-шамыч Мансурова дэн Валлиулина отрäдлаштэ мом ыштат огыт шинчэ. Пионьэр пашашкэ сэрйозно огыт относитлэ. Тидлан гына пионьэр отрäдын кушмашышт да пэнгыдэммашышт укэ. Оршанкэ пионьэр организаций гын, 150 йэнглан шагалэмын, Параньгэ организаций ик отрäдлан изэмын.

Иатыр отрäдлаштэ отрäдной сбор йöршын ок эртаралт. Адак йужо вэрэ эртаралтэш гынат, йамдылалтдэ эрта. Тидын нэргэн тачэ номырэш Кугэнэр пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ пионьэр отрäдысэ пионьэр-шамычын пэчэтлымэ письмашт раш ончыктат. Вэт тидэ отрäдыштэ сэнтьабрь тылзэ гыч улыжат кок сбор лийын. Адак тидэ кок сборжат пионьэр-шамычым интэрэсоватлэн огыл. Вожатый Лэжнин йолташ сборым йамдылалтдэ эртарэн. Садлан пионьэр-шамычым интэрэсоватлэн огыл. А тидэ школ пэлэнсэ комсомол организаций (сэкрэтарь Богомолов) отрäдлан нимогай полышым пуэн огэш шого.

Обкомолын пионьэр отдэл вуйлатышыжэ Иванов йолташ пионьэр отрäд-шамычлан кӱлэш полышым пуэн шогэн огыл. Отрäдлашкэ пэш шагал лэктэдэн. Пионьэр пашам самотьоклан кудалтэн, садлан область пионьэр организацийын кушмашыжэ чытыдымэ начар. Талук жапыштэ 3200 пионьэрлан вэлэ кушкын. „Йамдэ лий“ газэтат пионьэр отрäд - шамычлан кушкашышт начар полша.

Иоча - шамычым воспитатлымаштэ аклыдымашым пытарыман. Комсомол организаций-шамычлан пионьэр отрäд - шамыч дэнэ конкрэтнэ вуйлаташ, полышым пуаш пижман. Кызыт олаштэ каникул тӱналын. Вашкэ йаллаштат каникул тӱналэш. Кажнэ комсомол организацийын задачышт—йоча-шамычын каникулыштым организованнэ, сайын эртараш полшыман.

ВЛКСМ ОБКОМЫШТО

26-28 март кэчылаштэ ВЛКСМ Обком пэлэн, ВЛКСМ райком сэкрэтарь-шамычын совэщаньышт эртыш. Совэщаньыштэ ВЛКСМ обком сэкрэтарь Рäбчиков йолташ ВЛКСМ ЦК V-шэ плэнумын итогшо да Марий комсомол организацийын кызытсэ ыштышаш задачыжэ нэргэн кутырыш.

ВЛКСМ райком сэкрэтарь шамычлан социализм дэн коммунизм нэргэн лэкций лийэ.

ВКП(б) обком сэкрэтарь **Жаднов** йолташ ВЛКСМ райком сэкрэтарь-шамыч дэн бэсэдыштэ, марий комсомол организаций ончылно ВЛКСМ ЦК V-шэ плэнумын пунчалжым большэвик сэмын паша дэнэ илышыш пурташ да альэ мартэ йонгылыш допускатлымэ пашам тöрлатышаш нэргэн ончыктэн пуыш. Умбакыжэ адакат большэвик бдитэльностым кӱш нöлталын, чойан маскироватлалтшэ троцкист-бухаринэц, буржуазный националист кашакын кодшыштым, карйэрист-шамычым разоблачитлаш ӱжö. Тугак Марий АССР НКВД калык комиссар Карачаров йолташ подлый троцкист - бухаринэц, буржуазный националист кашакын эн шакшэ коварный мэтод пашаштым раш примэр дэн ончыктэн пуыш. Тудо Марий комсомол организаций ончылан калык тушман кашакым разоблачитлэн пытараш полшаш задачым шындыш.

Вэрховный Совэт дэпутат Паша Ангэлина—ССР Ушэмын эн сай трактористкажэ

1936 ий шошым ордэноносэц Паша Ангэлинан ӱжмыжö почэш ӱдрамаш тракторный бригадэ-шамыч дэн трактористка-шамычын социалистичэский сорэвнованьышт тӱналын. Трактористка - шамычын замэчатэльный сорэвнованьышт 1937 ийыштат эртыш. Сорэвнованьэ колхозница ӱдыр-шамычын производствэнный дэн политичэский активностьыштым кугун нöлтэн.

Кызыт Сойуз Наркомзэм 49 рэспублик, край да область-шамыч сорэвнованьын итогшым ыштэн. Зэмэльный орган дэн комсомол организаций - шамыч всэсойузный пэрвэнствош кандидатлан 1553 йэнгым выдвигатлэныт. 222 эн сай ӱдрамаш тракторный бригадын бригадиржым, трактористкэ дэн комбайнэркым прэмироватлымэ.

Эн кӱкшö паша лэктышым комсомолка К. И. Клинковскайа вуйлатымэ Рьазан область Караблинский МТС-ысэ тракторный бригадэ налын. Клинковскайан бригадыжэ ик СТЗ тракторлан 2145 гам обрабатыватлэн да 4396 килограмм горьучийым аныклэн.

СССР Вэрховный Совэт дэпутат Паша Ангэлина ик ЧТЗ трактор дэнэ 2905 гам ыштэн. Тудын рэкордшым альэ ик трактористкат эртэн огыл. Пэрвой вэрым Паша Ангэлина налын.

Комбайнэрка-шамыч коклаштэ пэрвой вэрыш кандидатлан Днэпропэтровский область Йэфрэмовский МТС гыч Марийа Казаковам выдвигатлымэ. Тудо „Сталинец“ комбайн дэнэ 1279 га шурным погэн. Адак Сталинградский область Каличинский район гыч 15 футовый комбайн дэнэ 899 гам погышо Анастасийа Парамонова дэн Ивановский область, Йурьйэвэцкий МТС гыч Пэлагэйа Огнэвам (тудо „Сэвэрный“ комбайн дэнэ нормым кум пачаш утым тэмэн) выдвигатлымэ.

Трактористка дэн комбайнэрка-шамыч 1938 ийыштэ эшэ кугу сэнгымашым ышташ обäзатэльствым налыныт.

И. Д. Папанин йолташым Главсэвморпуть начальникын пэрвой замэститэльлан шогалтымэ

ССР Ушэм Совнарком Совэт Ушэм Гэрой **И. Д. Папанин** йолташым СССР СНК пэлэнсэ Главсэвмор путь начальникын пэрвой замэститэльжылан шогалтэн.

М. ГОРЬКИЙ 1903 ИЙЫШТЭ.

ВОЙЭННЭ УЧИЛИЩЫШ ЙОДМАШЫМ НАЛМАШ

РККА сухопутный войэнный училищыш тунэмаш пураш шонышо-шамыч дэч зайавлэньэ 1938 ий 1 апрэль гыч 1 август мартэ налалтэш.

Войэнный училищыш тазалык шотышто бэзусловно стройэвой службылан кэлшышэ, 17 гыч 23 ийаш мартэ, а РККА частьла гыч красноармэйэц дэн младший командир-шамыч да долгосрочный отпускышто улшо-шамыч 25 ийаш мартэ пöрйэнг-шамыч налалтыт.

8 артиллэрийский училищыш—пэрвой дэн кокымшо Лэнинградский, пэрвой дэн кокымшо Кийэвский, Одэсский, Краснодарский, Сэвастопольский, Ростовский—**тичмаш кыдалаш образованьан йэнг-шамыч гына налалтыт**, войсковой частьла гыч да долгосрочный отпускышто улма гыч—9 класс дэч изи огыл образованьан-шамыч налалтыт.

Чыла моло артиллэрийский училищыш, чыла тэхничэский дэн спэциальный училищыш (брон-танковый дэч посна) 9 класс дэч изи огыл образованьан, а РККА частьла гыч да долгосрочный отпускышто улма гыч 8 класс дэч изи огыл образованьан-шамыч налалтыт.

Пэхотный, кавалэрийский, бронэтанковый (танко-тэхничэский дэч посна) да войэнно-хозäйствэнный училищылашкэ 8 класс дэч изи огыл образованьан, а войсковой частьла гыч да долгосрочный отпускышто улма гыч 7 класс дэч изи огыл образованьан-шамыч налалтыт.

Высший учэбнэ завэдэньэ студэнт-шамыч, 1937 ийыштэ да 1938 ийыштэ тичмаш кыдалаш школым (тудлан кэлшышэ учэбнэ завэдэньым) пытаршэ йэнг-шамыч, тугак 1938 ийыштэ кыдалаш школын 10-шо классышкыжэ альэ тэхникум дэн рабфакын пытартыш курсышкыжо руш йылмэ дэнэ да матэматикэ дэнэ „сай“ дэч изи огыл оцэнкэ дэнэ, а чыла моло прэдмэт дэнэ „посрэдствэннэ“ дэч изи огыл отмэткэ дэнэ вончышо тунэмшэ-шамыч войэнный училищыш испытаньэ дэч посна налалтыт.

Ончыктымо общэобразоватэльный подготовко укэан, тугак налмэ образованьэ нэргэн докумэнтым кондыдымо йэнг-шамычлан тидэ войэнный училищыш пурашлан ыштымэ кыдалаш школ классын программыжэ почэш руш йылмэ да матэматик дэнэ испытаньэ лийэш.

Йодмаш вэрысэ райвойэнкомлан альэ вигак войэнный училищэ начальниклан, а красноармэйэц дэн РККА младший комсостав дэч часть командирлан альэ училищэ начальниклан колталтэш. Училищылаштэ испытаньэ войсковой частьла гыч кандидат-шамычлан 20 гыч 31 ийуль мартэ, моло-шамычлан 1 гыч 25 август мартэ эртаралтэш.

Заньатьэ 1 октьабрыштэ тӱналэш.

Чыла сухопутный войэнный училищлаштэ тунэммэ срок—2 ий.

Чыла справкым райвойэнкоматыштэ налаш лийэш.

52

ВЛКСМ ЦК ПЛЭНУМЫН ПУНЧАЛЖЫМ ШУКТАШ

ПЛЭНУМЫН ПУНЧАЛЖЭ—ПАША ПРОГРАММЭ

ВЛКСМ ЦК плэнум комсомол организаций-шамычын комсомол гыч титак луктэдымыштым пэш сайын тўжвакэ луктэш. Комсомол гыч йонгылыш луктэдымаш факт мэмнан Йуринский комсомол организацийыштат йатыр лийын. Нимогай основаньэ дэч посна „калык тушман“, „тушманын пособникшэ“ тулэч моло сэмынат клэвэтатлымэ-шамычым мэмнан организацийыштэ йатырым восстановитлымэ. Тидылан тэвэ ик мыньар факт. Марьинский кыдалаш школышто тунэмшэ Бэлэнова успэвайэмость нэргэн табэльыштэ ик мыньар начар отмэткым сайыш савырэн. Комсомол комитэтын сэкрэтарьжэ Тимохин тидым палэн налын, „тидэ особый родан шпионство“ манын комсомол гыч лукмашкэ шуктэн. Тэргэн налмэк палэ лийэ: тыштэ комитэтын сэкрэтарьжэ Крышкин дэн замэститэльжэ Тимохин шкэак титакан улыт. Нуно Бэлэновам вэлэ огыл, моло комсомолэц-шамычымат разложитлэн шогэныт.

Адак вэс факт—Огибэнский организаций ВЛКСМ радам гыч Кривдин йолташым тудо пашазэ-шамычын йэнг шорыкым шўшкылмыштым ужын да каласэн огыл, манын луктыныт. Адак вэт комсомол организацийжэ рэшэньыжымат пэш онгайым луктын. Тушто тыгэ возымо: „Постановили: Кривдина исключить из комсомола с отбором комсомольского билета“. Очыни, комсомол комитэтын „бдитэльный“ сэкрэтарьжэ Жуков йолташ йужо йэнгым комсомол билэт налдэат ВЛКСМ радам гыч лукташ лийэш манын шона. Райкомол тидэ титакым ужын гынат, жапыштэ кўлэш мэрым ыштэн огыл.

Маркожтрэст пэлэнсэ пэрвичный организаций Овсьаников А. дэн Сазонов йолташмытым „калык тушман-шамыч дэнэ кыл кучымылан“ комсомол гыч луктыныт. А ончэт гын, тыгай „йарлыкым“ пыжыкташ нимогай основаньат укэ. Нуно Сазоновым пуйто калык тушман ачажэ дэнэ кыл кучымылан титаклат. А ончэт гын, ачажым калык тушман, манын огыл, а хулиганствылан пэтырымэ. Тидэ погынымашыштэ ВЛКСМ райком бўро члэн Кубарэв лийын. Но тудо пашан могайжым раш палэн налдэ, комсомол гыч лукташ вийан настаиватлэн.

ВЛКСМ райком бўро пэрвичный организацийын Сазонов, Овсьаников йолташмытым комсомол гыч лукмо нэргэн пунчалжым ваштaлтэн, нуным комсомол радамыш восстановитлымэ.

ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжэ дэч варат комсомолэц-шамычын судьбашт дэк формальнэ относитлымаш факт лийэдэн. Тэвэ 13 мартыштэ Сумский организацийыштэ комсомол члэн радамыш кандидат Халин йолташым комсомолыш пуртымо олмэш, лукташ гына пунчалын. А причинжэ тидэ гына; Халин комсомолыш пурымо нэргэн йодмашыштэ йонгылыш возэн. Тыштат райком пашайэнг Глэбов лийын. Но тудо кандидат гыч лукмылан торэш лийын огыл.

ВЛКСМ Йурин райком чыла лийшэ ситыдымаш-шамычым тӧрлаташ пижын.

Мэ кызыт шкэнан ончылан ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжэ-шамычым большэвикла рэализоватлымашым паша программэ сэмын шындэн улына.

Молодьожын политичэский активностьшо кушмо нэргэн ЦК плэнумын пунчалыштыжэ ончыктымаш пэш раш. Мэмнан районышто молодьожын комсомолыш пураш тыршымашыжэ кугу. Тэний мэ угыч 131 йэнгым пуртэн улына. Но тидэ альэ пэш шагал. Колхозный молодьож кокла гыч комсомолыш утларак шупшаш пижман.

ВЛКСМ Йурин райком сэкрэтарь ВИНОКУРОВ.

БОЙЭВОИ ЗАДАЧЭ

Звэнига районысо комсомол организаций шкэ радамжым фашизмын троцкистско-бухаринский агэнтшэ, буржуазнэ националистичэский элэмэнт да моло тушман-шамыч дэч эрыктымэ шотышто кугу пашам ыштэн.

Калык тушман кашак ваштарэш кучэдалмаштэ мэ йонгылыш-шамычым огына допускатлэ ыльэ гын, мэмнан пашаштына эшэат кугу сэнгымаш лийэш ыльэ.

Мэ, комсомолын вуйлатышэ пашайэнгжэ-шамыч, йэнг-шамыч дэк вниматэльный, чуткий относитлымэ нэргэн Сталин йолташын ик кана вэлэ огыл ончыктымыжым мондэн улына. Сандэнак нимогай основаньэ дэч посна мэ йатыр комсомолэц-шамыч ўмбак клэвэтам кышкышна, сайын палэн налдэ йужыштлан „калык тушман“, „тушманын пособникшэ“ лўмым пуэдышна. Тэвэ ВЛКСМ райкомын инициатившэ почэш комсомол радам гыч буржуазный националист лўмым пуэн чэстный, совэт власть да партийлан прэданный Смэлов, Фэдотов, Моисэйэв йолташ-шамычым лукмо ыльэ. Тыгак нуным комсомол гыч лукмо дэч вара паша гыч луктын колтымашкэ шуктымо.

Но йонгылыш лукмо-шамычым комсомолыш восстановитлымэ шотышто райкомол пашам пэш шагал ыштэн. Кызыт мэ комсомол радамыш 17 йэнгым йонгылыш клэвэтничэский матэриал дэн лукмым восстановитлэн улына.

Пэрэстраховко шотышто ВЛКСМ райкомат эн ончычак тудын сэкрэтарьжэ Салмин кугун титакан. Тидэ титакым тӧрлаташ мэ чыла комсомолэц-шамычым мобилизоватлэна.

Тыгакак мэмнан комсомол радам кушмаш шот дэнэ паша начарын шога. Фэвраль тылзыштэ 19 пэрвичный комсомол организаций-шамыч ик йэнгымат комсомолыш пуртэн огытыл.

ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжэ мэмнак ончыклык пашаштына бойэвой паша программэ лийын шога.

Плэнум комсомолэц-шамыч дэк формальнэ-бўрократичэский отношэньым йӧршэш пытараш трэбытла. Йонгылыш лукмо-шамычым рэабилитироватлаш, клэвэтник-шамычым мут кучаш шогалташ—тэвэ моло комсомол организаций-шамыч сэмынак мэмнан Звэнига комсомол организаций ончылно шогышо тўнг задачэ. Тидэ задачэ-шамычым сэнгымаш дэнэ шуктымаш мланна шкэнан радамнам пэнгыдэмдаш, маскироватлалтшэ тушман-шамыч дэч мэмнан организацийнам эрыкташ полша.

ВЛКСМ Звэнига райком сэкрэтарь Салмин.

ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжым тунэмыт

У-Торйал пэдучилищэ пэлэнсэ комсомол организацийыштэ 25 мартыштэ ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжэ-шамычым лончылымо лўмэш погынымашышт лийэ. Погынымашыштэ критик дэн самокритик кумдан шарлыш. Комсомол комитэт комсомолыш пуртымо годым посна йэнг-шамыч дэк формальнэ относитлэн. Пуртымо годым политичэский экзамэн-шамычым ыштылмэ дэнэ йатыр йэнг-шамычым комсомолыш пуртэн огытыл.

Погынымаш комсомол комитэтлан пашажым ваштaлташ кўштыш.

Ч. В.

Параньгэ район „Венера“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ ВЛКСМ ЦК плэнум пунчалым лончылымо погынымашым эртарышт. Погынымашыш комсомолэц-шамыч чыланат толыныт. Активность кугун ыльэ.

Ложкин.

МОЛОДЬОЖЫМ КОМСОМОЛ РАДАМЫШ КУМДАН ШУПШАШ

Кок ий ожно эртышэ Лэнинский комсомолын X шо сйэздшэ чыла ВЛКСМ организаций-шамыч ончылан комсомол радамыш молодьожым утларак шупшын шогымаш задачым шындэн. Комсомол совэтский молодьож массым социалистичэский родинэ духэш, мэждународный пролэтарский рэвольуцийын чынлыкшэ духэш, Лэнинын—Сталинын вэликий туныктымышт духэш воспитатлаш ыштaлтын.

Комсомоллан пушаш рэзэрвэ—пэшак кугу. Молодьож комсомолыш пураш тырша. Тугэ гынат, комсомолыш пуртымаш пэшак начарын кайа. Тидым март тылзыштэ эртышэ ВЛКСМ ЦК-н плэнумжат признатлэн. Садланак плэнум „молодьожым комсомолыш пуртымо пашаштэ ситыдымаш-шамычым корангдымэ нэргэн“ лўмын пунчалым луктын.

Украиныштэ 5.000 утла организаций 1937 ийыштэ ниманчат кушкын огытыл. Тэвэ адак Донэцкий областьысэ 1 123 комсомол организаций-шамыч 1937 ийыштэ ик йэнгымат комсомолыш пуртэн огытыл. А Днэпропэтровский областьысэ Орджоникидзэ лўм. „Запорожсталь“ комбинат, „Коммунар“ завод да моло кугу прэдприатийлаштат комсомолэц-шамыч шукэмшаш олмэш шагалэмыныт вэлэ. Комсомолыш ўдыр-шамычым пуртымаш паша поснак начарын ыштaлтэш.

Комсомолын кушмашыжэ утларакшым йаллаштэ пэш начарын кайа, тыгакак колхозлаштэ у организаций-шамычым ыштымашат начар шога. Мутлан, Бэлоруссийыштэ 30 процэнт колхозышто вэлэ пэрвичный организаций-шамыч улыт. Орловский областьыштэ—26 процэнт, Смолэнскийыштэ—15 процэнт, Калининский дэн Кировский областьлаштэ—10 процэнт колхозышто гына комсомол организаций уло.

Мо дэнэ тидэ умландаралтэш? Вэт комсомолын лўмжым достойно нумал кошташ йӧршӧ молодьож-шамыч комсомолыш пэш шуко пурынэшт. Ончалза йыр-ваш, — прэдприатийлаштэ, колхозлаштэ, школлаштэ, учрэждэньылаштэ да воинский частьлаштэ могай замэчатэльный молодьож-шамыч кушкыт, нунын коклаштэ мыньар ударник, стахановэц, отличник-шамыч улыт! Молан вара комсомол пашам тыгэ начарын ышта?

„ВЛКСМ удовлэтворитэльнэ огыл кушмашын тўнг причинжылан йатыр комсомол пашайэнг-шамычын Лэнинский комсомолын характэржым да сущностьшым, тудын ВКП(б) программылан сочувствоватлышэ да шкэ цэльжылан оласэ да йалысэ чыла шэмэр молодьожым коммунизм духэш воспитатлымашым шындышэ массовый, бэспартийный организаций улмыжым умлыдымышт шотлалтэш. Нинэ пашайэнг-шамыч комсомол шкэ радамышкыжэ йамдылалт шушо, политичэский грамотный, воспитатлалтшэ йэнг-шамычым пурта шонат“. (ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчал гыч).

Комсомол организаций-лаштэ ВЛКСМ-ыш пурышо-шамычлан политичэский экзамэным ыштымаш кумдан практиковатлалтэш. Комсомолыш пурышо-шамычлан айдэмым вожылташ, „ловушкыш“ авыраш лўмынак палыдымэ, мудрьонный вопрос-шамычым пуэдышэ бўрократ-шамычат улыт. Комсомолын ЦК плэнумжо тыгайым осудитлэн да экзамэн ыштымашым запрэтитлэн.

Йужо комсомол комитэт-шамыч комсомолыш пуртымо шотышто уто инстанцийым установитлэныт, и тидын дэнэ молодьожлан ВЛКСМ-ыш пураш лийшашым нэлэмдэныт. Комсомолыш пуртымо нэргэн йодмаш-шамычым шуко жап ончыдэ кийыктымэ факт-шамычат йатыр улэдат. Шуко комсомол организаций-шамыч нэсойузный молодьож коклаштэ паша ыштымашым ӧрдыш кудалтэныт.

Райком-шамыч кажнэ комсомол организаций-шамычын кушшашышт вэрч, кушто комсомол организаций укэ гын (утларакшым колхозлаштэ), у организацийым ыштышаш вэрч нойыдэ тыршышаш олмэш куштылго корным муыныт: йатыр организаций-шамычым иктыш ушат („кустоватлат“) Тыгэ ыштымаш райкомлан куштылго, а пашалан врэднэ.

Комсомол пашайэнг-шамыч тидым палышаш улыт: ВЛКСМ-ыш пуртымо годым кадыртылмашым да ситыдымашым ыштылмаш тушманлан гына полыш лийэш фашизмын троцкистско-бухаринский агэнтышт нинэ кадыртылмаш дэн ситыдымашым кумдан кучылтыныт.

ВЛКСМ ЦК плэнум молодьожым комсомолыш пуртымо пашаштэ бўрократичэский кадыртылмашым пытараш трэбытлэн да комсомолыш пуртымо порӓдкэ нэргэн конкрэтнэ рэшэньым приниматлэн

Альэ мартэн тыгай порӓдкэ лийын шогэн: иктаж могай прэдприатийыштэ, альэ колхозышто комсомол организаций укэ гын, ВЛКСМ-ыш пурымо нэргэн йодмашым чакырак комсомол организацийыштэ ончалтын. Ындэ тыгай шот огэш лий. Кушто пэрвичный организаци укэ гын, тушто молодьожын комсомолыш пурымо нэргэн йодмашым вигак ВЛКСМ райком (альэ горком) ончаш тўнгалэш.

ВЛКСМ ЦК плэнумын пунчалжым чыла совэтский молодьожлан палдарыман.

ПИОНЬЭР ПАШАМ САИЭМДЫМАН

Йошкар-Оласэ рэспубликанский старший вожатый-шамыч тӱнэммэ курс, Сӱрэтыштэ: курсант - шамыч литэратур дэнэ Никольский йолташын лэкцийым колыштыт.

Кузэ мэ сборым эртарэна

Сбор пионьэр - шамычым интэрэсоватлыжэ да вэсэлан эртыжэ манын, мэ сборлан арньа ончыч йамдылалташ тӱҥалына. Кажнэ сборышто бэсэдэ дэч посна тӱрлӧ художэственный выступлэнийым, гэрой-шамыч нэргэн посна эпизод лудмашым эртарэна. Художэственный выступлэнийым сборын тэмыжэ дэнэ кэлыштарэн йамдылэна.

Тэвэ Йошкар Армий нэргэн эртарымэ сборым налына. Ончыч Йошкар Армий нэргэн кӱчык бэсэдым эртарышна. Вара пионьэр-шамыч Йошкар Армий нэргэн почэламут-шамыч, муро мурымаш дэнэ выступатлышт. Адак сборышто граждан сар гэрой-шамыч нэргэн посна эпизодым лудына.

Сборна вэсэлан эрта. Тидын дэнэ пионьэр отрӑд эртак кушко. Ончыч 12 йэҥ гына ыльэ гын, кызыт классысэ улшо чыла тунэмшэ-шамыч пионьэрыш пурэныт. Отрӑд 32 йэҥ мартэ кушко.

Отрӑдыштэ тунэммэ качэствэ нӧлталмэ вэрч воспитатэльный пашам ыштэна. Тидын дэнэ отличник-шамыч эрэак шукэмыт. Тэвэ Харитонов Вэньа, Заболотский Ф., Чулкова Нина, Мочалова Валька, Сальайэва Ида, Бобров Вова, молат отличнэ тунэмаш тӱҥалныт.

Бэсэдэ эртараш туныктышо да комсомолэц - шамыч полшат.

Звэна - шамычат пашам сай ыштат. Отрӑд кум звэналан шэлалтэш. Сборым тылзэш 2 кана эртарат. Нуно сборэш мурым мураш, танцоватлаш тунэмыт, книга лудмашым эртарат. Адак тӱрлӧ кружоклаштэ пашам ыштат. Кружоклаштэ пионьэр - шамыч активнэ участвоватлат. Кызыт 10 пионьэр ГСО значоклан нормым сдатлэн.

Йошкар-Ола 5-шэ номэран школ пэлэнсэ кумшо отрӑдын вожатыйжэ —ПУТИЛОВА.

СБОР ВЭСЭЛАН ЭРТА

Кодшо ийын тунэмаш тӱҥалмэ мӧҥгӧ пионьэр сборышто отрӑдым кӧн лӱмэш лӱмдаш йодыш лэктэ. Пионьэр-шамыч шкэ отрӑдыштым мэмнан йӧ р а т ы м э вождь Сталин йолташ лӱмэш ышташ рэшитлышт.

Вожатыйлан мыйым колтышт. Пэрвой кана пионьэр-шамыч дэнэ пашам ышташ тӱҥальым. Мланэм шуко нэлэ логальэ. Полшышо иктат укэ ыльэ. Пионьэр паша начар ышталтэ.

Тэнийсэ тунэммэ ийыштэ шкэ пашамым вож гычак вашталтышым. Пэрвой сборыш пионьэр-шамыч кодшо ийысэ сэмынак шагал толмыч. Варажым сборым звэналаштэ ышташ тӱҥальым, тушко бэсэдчикым ӱжым. Тидэ пашаштэ мланэм туныктышо-шамыч кугун полшышт. Сбор вэсэлан эрташ тӱҥальэ да пионьэр-шамыч чыланат кошташ тӱҥальыч. Утларакшым пионьэр-шамыч Марпэдинститут студэнт бэсэдник Кузнэцовым йӧратат. Тудо бэсэдым интэрэсный эртара.

Тугэ гынат ситыдымаш альэ шуко уло. ВЛКСМ горком вожатый-шамыч дэнэ пашам начар ышта. Совэщаньэ шуэн лийэш да туштыжат вожатый-шамычлан пионьэр отрӑдым кузэ вуйлатымэ нэргэн шагал ука заньым пуат.

1-шэ №-ан отрӑдын вожатыйжэ— МЭДВЭДКОВА ТОСЬА.
Йошкар-Ола, 5-шэ №-ан школ.

Мэмнан отрӑдым мондэныт

Коҥганур пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ пионьэр отрӑдыштэ 46 пионьэр шотлалтэш. Но вожатый укэлан отрӑд нимогай пашам ок ыштэ. Пионьэр сбор ик канат эртаралтын огыл. Нимогай кружок пашам ок ыштэ. Тунэмшэ-шамыч коклаштэ воспитатэльный пашам начар колтымылан, отрӑдын кушмашыжэ йӧршын укэ.

Кужэҥгэр райкомол (сэкрэтарь Морозов, пионьэр отдэл вуйлатышэ Шахмутова) тидэ отрӑдын пашам начар ыштымыжым шинчат гынат, пашажым сайэмдаш огыт полшо. Вожатыйым пумо нэргэн шоналтэнат огытыл.

Мэ, пионьэр - шамыч кужэҥгэр райкомол дэч полышым да вожатыйым пуаш йодына.

Пионьэр.

Райкомол пала мо?

Роҥго район Кэльмак-Сола тӱҥалтыш школ пэлэнсэ пионьэр отрӑд шкэ пашажым пэш начарын ышта. Школышто тунэмшэ-шамыч коклаштэ дисциплинэ путырак лушкыдо. А пионьэр организаций коммунистичэский воспитаньэ пашам вийаҥдэн колташ шонэнат огыл. Райкомолын шогалтымэ пионьэр вожатый Капканов йолташ альэ мартэн ик канат пионьэр сборым эртарэн огыл. А райкомол тудын пашажым тэргымашыжэ укэ.

И. С. Этиганов.

Вожатый укэ

Атсола тӱҥалтыш школышто (Морко район) тунэмшэ кокла гыч пэлыжэ утла пионьэрыштэ шогат. Но вожатый укэлан нимогай паша ок ышталт Отрӑд звэналан шэлмэ огыл. Пионьэр-шамыч дэнэ нигэат пашам ок ыштэ. Райкомол вожатыйым кунам пуа гын?

Васильйэв Е.

КАЗАКОВ МИКЛАЙ

ШМИДТЛАН

Гэройский ошкыл дэн трибуныш лэктыч.
Тӱжэмлэ калыкым ончальыч саламлэн.
Куан шарлэн памашла шӱм воктэк тич.
Йонгалтэ бурьа гай аплодисмэнт.

Тунам шинчамлан шыдэ Арктик сӱрэтлалтэ.
Тунам шӱргэмлан пэрныш сэвэрный тӱтан.
Мый ужым ийын коштшо ий ӱмбал палаткым,
Мый ужым: Шмидт—льэдовый капитан,

Кузэ йэҥэт торосым[1])—имэ гай кошаргым,
Сэҥэт коштан пӱртӱсым пижын тавадаҥ,
Нӧлтальыч флагым польус дэн йошкаргым—
Туд дэк мийа чыла мэридиан.

Вуйэмжэ тӱрлӧ-тӱрлӧ шонымаш дэн тэмын,
„Чэльускинын" ужатымэ сигнал шокта.
Чоҥэштыш флагман Водопйанов кондор[2]) сэмын.
Папанин чудэсам тӱньалан ончыкта.

Но эртыш тат.[3]) Оваций йӱк тэтла ок шурго.
Тӱжэмлэ калык ик оҥ дэн шӱла.
Вот микрофон воктэн Шмидт. Суран тужурко.
Могай ласкан да скромность дэн ойла.

Ойлэт. А кажнэ шомакэт шӱмэш вэраҥын.
Ойэт гай раш, тура айдэм улат.
Кузэ от мокто лишыл, шэргэ таҥым?
Кузэ от возо одам комиссар, тылат?

О тый, кугу учоный, академик!
Озала ошкыл йӱд йӱмакэ лэктынат.
Вэт йӱштӧ польусым сэҥаш мыньар айдэмэ
Арам тыршэн? Но тый йомакым чынлэнат.

Шарнэм лэгэндым: ик волшэбник-чародэйын[4])
Улмаш пондашыштэ чыла куат.
Но тыйын вий—мастарлык, сталинский идэйа,
Совэт Колумб да шэргэ дэпутат.

Ушэт—пэш кэлгэ Лэдовитый тэҥыз.
Шинчат ужэш кэрэк могай вэрлам.
Суровый Сэвэр большэвизм тул дэнэ эҥын—
Пӱртӱсын эксыкшым Совэт Ушэм тӧрла.

Кузэ айдэмэ дикий имньым—зэбрым
Сэҥэн да лийын шкэ оза тудлан.
Тугак тый кычкэнат суровый Сэвэрым
Гигантский пӓтилэткэ пашалан.

Тыгай кугу ушан, тыгай гигант айдэмэ
Лачак мэмнан элэш гына шочэш.
Вэликий зодчий[5])—Сталин, тыйын тулэт дэнэ
Колхида сэмын уш, талант чот пэлэдэш.

Мардэж изи азан ачаж дэн модмыж сэмын
Гэройын лэгэндарный пондаш дэн модэш.
Вэт кажнэ йэҥын чон простой мут дэнэ тэмын.
Достойный дэпутат вэрч кумыл кӱш нӧлтэш.

Сита, поэт влак кырышт йыгыштаршэ штампым.
Пироксилин[6]) гай стих лийман мэмнан.
О, мудрый академик! Пӧлэклэм тылат мый йамбым.
Но йамбыш ок шыҥэ гэройствыда тэндан.

1937-38 ий

УМЫЛТАРЫМАШ-ШАМЫЧ:

1) **торос**—Лэдовитый окэанысэ кӱш нӧлталтшэ ий ора;
2) **кондор**—эн кӱшкӧ кӱзышӧ вийан кайык;
3) **тат**—миг;
4) **чародэй**—йузо, тӱрлӧ чудым ыштылшэ;
5) **зодчий**—строитэль, архитэктор;
6) **Пироксилин** пэш чот да вашкэ пудэштшэ вэщэство.

ПОЛЫШЫМ ОГЫТ ПУ

Мэ, Кугэнэр пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ пионьэр-шамыч отрӑд пашанам сайэмдаш отрӑд вожатый Лэжнин йолгаш дэч шуко кана йодын улына. Но Лэжнин йолташ отрӑд пашам сайэмдаш огэшат шоналтэ Отрӑд пэлэн организоватлымэ тӱрлӧ кружок-шамыч пашам огыт ыштэ. Пионьэр сбор сэнтьабрь тылзэ гыч улыжат кок кана вэлэ эртаралтын. Адак тидэ кок сборжат йамдылалтдэ, вэсэлан огыл эртэн.

Мэ сборышто граждан сар гэрой - шамыч нэргэн, папанинэц шамыч нэргэн да моло гэрой-шамыч нэргэнат бэсэдым, ойлымашым колыштнэна. Адак сбор вэсэлан эртыжэ манын почэламут лудмашым, хоровой выступлэнийым, модмашым, тулэч молымат йамдылынэна. А тидым организоватлаш мланна нигузэат огэш полшо.

Мэмнан кокла гыч шукышт физкультур дэнэ заниматлынэшт, тӱрлӧ значок-шамычлан нормым сдатлынэшт, модэлизм кружоклаштэ участвоватлынэшт. Тидым организоватлаш отрӑд вожатый огэшат шоналтэ.

Отрӑдыштэ воспитатэльный пашам начар колтымылан отрӑдын кушмашыжат укэ.

Комсомол организаций (комсорг Богомолов В. П.) отрӑдыштэ кузэ паша кайа ок шинчэ. Нимогай полышым ок пу. Вожатыйын пашажым ок контролироватлэ. Пионьэр-шамыч комсорг Богомолов йолташ дэч пашам сайэмдаш йодыт гын, тудо вурсэн гына колта.

Роҥго райкомол сэкрэтарь Сорокин да пионьэр отдэл вуйлатышэ Пирогова йолташмытат п о л ы ш ы м огыт пу. **Дэткор-шамыч.**

КОМСОМОЛЫШ ПУРАШ ШОНЫШО-ШАМЫЧЛАН ПОЛЫШ

МО ТУГАИ „ДЭМОКРАТИЧЭСКИЙ ЦЭНТРАЛИЗМ“

ВЛКСМ уставыштэ каласымэ: „Комсомолын организационно ышталтмаштыжэ руководьащий принципшылан дэмократичэский цэнтрализм лийын шога...“

Тидым тыгэ умылман: пэрвичный организацийыштэ комсорг альэ комитэт сэкрэтарь гыч тӱҥалын ВЛКСМ ЦК-аш шумэш комсомолэц - шамыч шкак сайлат. Альэ нунын дэлэгатышт закрытэ (тайнэ) сайлат да нунын счылнo шкэ пашашт нэргэн эрэак отчотым пуэн шогат. Комсомолэц-шамыч шкэ организацийыштышт оза улыт. Садлан нуно шкэ руководитэльыштым сайлат вэлэ огыл, а нуно пашам начар ыштат гын, вашталтэн кэртыт. Кажнэ комсомолэц шкэ организацийыштыжэ пашан чыла йодышым обсуждатлэн, шкэ организацийын пашажым критиковатлэн, йоҥылыш пашажым ончыктэн кэртэш. Тидэ комсомолышто дэмократизмылан шотлалтэш.

Тидэ дэмократизм комсомолышто строго цэнтрализм почэш колталтэш. Мо тугай цэнтрализм?

Тидэ иктаж могай комсомол организацийыштэ руководьащий органым сайлымэк, тудын чыла рэшэнийжым комсомолэц-шамычлан да ӱлнӧ шогышо руководьащий органлан мут дэч посна шуктэн шогыман.

Пэрвичный организаций комитэтын альэ общо погынымашын рэшэнийжэ тидэ организацийын кажнэ члэнжылан обязатэльнэ лийын шога. Кэч могай вопрослан организацийыштэ альэ комитэтыштэ йэдиногласнэ рэшэнийыш шумо огыл гын, тыштэ шагалжэ шукыраклан обязатэльно подчиньатлыман.

Тыгэракын чыла ВЛКСМ члэнлан комсомолын илышыштыжэ активнэ участвоватлаш тичмаш правам пуа да тунамак ушэмыштэ йэдинэ цэнтрализированнэ руководство дэн пэнгыдэ дисциплиным ышта.

Комсомолын основыжлан пэрвичный комсомол организаций-шамыч шотлалтыт. Пэрвичный организаций-шамыч фабриклаштэ, заводлаштэ, колхозлаштэ, совхозлаштэ, МТС-лаштэ, совэт учрэждэнийлаштэ, вузышто, школлаштэ, Йошкар Армий частьлаштэ да тулэч моло вэрэат ВЛКСМ члэныштэ 3 члэн дэч шагал огыл гын, ышталтыт.

Тэкущий пашам шуктэн шогаш пэрвичный комсомол организаций общо погынымашэшыжэ комитэтым сайла, а изирак организацийлаштэ 10 члэн дэч шагал огыл гын, пэрвичный организаций сэкрэтарым сайла.

Лэнинский комсомолын высший органжылан всэсоюзный ВЛКСМ сйэзд шотлалтэш. Сйэзд ВЛКСМ Цэнтральный Комитэтым сайла. ЦК ик сйэзд дэн вэс сйэзд коклаштэ комсомолышто высший руководьащий органлан шотлалтэш да шкэ пашажэ дэнэ нэпостредствэнно ВКП(б) ЦК-лан подчиньатла.

САЙЛЫМЭ НЭРГЭН ПОЛОЖЭНЬЫМ ТУНЭМЫТ

Парэньгэ район „Вэнэра“ колхозышто „РСФСР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым“ вийан тунэмыт. Заньатым Куракино кыдалаш школышто тунэктышо М. Т. Гурйанов йолташ сайын эртара.

Шуматов Н. Ш.

* * *

Шэрнур район „Пэрвой март“ колхоз пэлэнсэ тӱҥалтыш комсомол организаций РСФСР да Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньэ тунэммашым сай организоватлэн. Положэньэ нэргэн умылтармашым комсорг А. Антропов йолташ сайын ышта.

И. Антропов.

* * *

„Чодра саска“ колхозышто (Роҥго район) РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым тунэммаш активнын кайа.

Таныгин.

Хлэбниковский МТС пэлэнсэ тракорист-шамычым йамдылымэ курсышто сайлымэ нэргэн положэньым тунэммаш лӱмын 'кружокым организоватлымэ. Кружокышко чылажэ 23 йэн, нунын кокла гыч 12 ӱдыр коштэш.

М. Фавстов.

* * *

Кужэнгэр район „Ушэм вий“ колхозэш шукэртэ огыл пэрвичный комсомол организаций почылтo. Колхозник - шамыч коклаштэ тидэ организаций массово умылтарымаш пашам сайын шындэн. Кызыт комсомол организаций РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньэ тунэммашым организоватлэн. Колхозник да колхозница-шамыч положэньэ тунэммэ заньатыш чыланат куанэн коштыт.

С. А. Рыбаков.

КОМСОМОЛ РАДАМ КУШКЭШ

Морко район Кужмарий пэлэ кыдалаш школысо комсомол организацийыш 17 фэвральыштэ 6 пионьэр комсомолыш пурыш.

И. Волков.

Роҥго район „Онар“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыш кызыт угыч 13 йэҥым пуртымо. Нунын кокла гыч 4 ӱдыр.

Т. Таныгин.

У-Торйал пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ комсомол организацийыш сэнтьабрь тылзыштэ улыжат 6 комсомолэц вэлэ ыльэ. Чылажэ ындэ тушто 12 комомолэц уло. Кызыт угыч адак пуртымо.

С. Рэчкин.

Торйал районысо „Ӱжара“ колхозышто комсомол организаций эрэак кушкын шога. Тэвэ тидэ организацийыштэ 1937 ийыштэ кум комсомолэц вэлэ ыльэ гын, кызыт тыштэ 11 комсомолэц уло. Адак ВЛКСМ райком бӱро Смирнов П., Смирнова О., Смирнова Н. йолташмытым комсомолыш пуртымо нэргэн пэрвичный организацийын протоколжым утвэрдитлэн.

С. Таныгин.

Мэ, Кужмарий пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ-шамыч, (Роҥго район) школэшна 1937 ийыштэ 3 йэҥан пэрвичный организацийым почна. Мэ шкэнан ончылана организацийым кугэмдаш задачым шындышна. Кызыт мартэн угыч комсомолыш 8 йэҥым пуртышна Но тидэ альэ шагал. Мэмнан организаций йатыр йэҥым комсомолыш пуртэн кэртэш ыльэ.

Козырьэва Майук.

Кӱкшӧ шурно лэктыш вэрч кучэдалшэ самырык звэна-шамычлан полыш

ЙАРОВИЗАЦИЙЫН ПАЙДАЖЭ

Дрэвний жап годсэк кок ийаш уржа, кок ийаш ош шыдан да моло кок ийаш культур урожайым тудым тэлэ дэч ончыч, шыжым ӱдэт гын вэлэ пуа манын шотлат. Йаровизацийым ыштымаш дэч посна ӱдымаштэ тидэ тыгакак лийын: шошым ӱдымӧ кок ийаш уржа альэ ош шыдан урожайым пуэн огытыл вэлэ огыл, альэ парчаҥынат шуын огытыл.

1929 ийыштэ украинский крэсаньык Д. Н. Лысэнко йӧршэш уждымо рэзультатым ыштэн. Шошым Д. Н. Лысэнко кок ийаш „украинка“ ош шыдаҥым ӱдэн; тидэ ош шыдан парчаҥын шуын вэлэ огыл, кугу урожайымат пуэн. Зэмлэдэлийын историйыштыжэ тидэ пэрвой случай лийын. Кок ийаш „украинка“ ош шыдан дэнэ тыгай „чудэсный“ историй тидлан вэрч лийын: Д. Н. Лысэнко ӱдымӧ дэч ончыч „украинкын“ сэмэнажым эргыжын—акадэмик Трофим Дэнисович Лысэнкон почмо опытшо почэш обрабатыватлэн. Тидэ способым йаровизаций манын лӱмдэныт.

Тид дэч вара индэш ий эртэн. Кызыт йаровизаций нэргэн ойлымо годым, кок ийаш растэний-шамыч дэч нуным ӱдымӧ ийыштак урожайым налмаш правилшамычым вэлэ огыл, но акадэмик Лысэнкон чыла туныктымыжымат умлат. Йаровизаций—саска пумашым вийаҥдышэ, йатыр ик ийаш растэний - шамычын созрэваньыштым писэмдышэ, урожайым палынак кугэмдышэ агрономичэский прийом.

Кукшу районлаштэ шукыжо годым тыгэ лийэда: шошым ик ийаш озым пэш сайын кушкэш, кӱкшӧ урожайым пушашла койэш, а варажым эн отвэтствэнный жапыштэ кукшо мардэж пуаш тӱҥалэш. Тыгай годым ӱдымаш йӧршэш арам лийэш альэ урожай пэш лапка да куштылго пырчан лийэш. А сэвэрный районлаштэ, мӧнгэшла, сай урожай эр тӱҥалшэ шыжымсэ кылмыктымашлан кӧра пыта: шыжымсэ кылмыктымаш тудлан нормальнэ созрэватлаш мэшайа. Кок случайжэ годымат полышаш йаровизаций толэш.

Йаровизаций мэмнан колхозна-шамычыш пэш вашкэ пурэн. Тэвэ кок цифрым ончалына: 1929 ийыштэ йаровизацийым ыштэн ӱдымаш улыжат пэл гэктар—Д.Н. Лысэнкон озанлыкыштыжэ вэлэ ыльэ. А 1937 ийыштэ СССР мучко йаровизироватлэн ӱдымаш 10 миллион гэктар мландэш лийын.

Тыгай уждымо сэҥымашын причинжэ кушто? Кугу коллэктивный озанлык кэч могай астрономичэский прийом - шамычымат пэш вашкэ илышыш пурташ йӧным ышта. Шкэт вуйа илышэ крэсаньык тидым ыштэн кэртын огыл. Колхозник - крэсаньык пэрвой йол тошкалтыш гычак науко дэнэ пайдаланаш тӱҥалын. Йаровизацийым сэҥымаш дэнэ илышыш пуртымашын тидэ эн тӱҥ причинжэ.

Шотлымо почэш лэктын: йаровизаций гэктар гыч пшэницын урожайжым $1^1/_4$ цэнтнэрлан нӧлталтын, шожын—$1^3/_5$ цэнтнэрлан, шӱльын—$1^3/_4$ цэнтнэрлан.

Иужо учоный-шамыч йаровизаций ыштымашым пуйто, чыла вэрэжак ышташ пайдалэ огыл манын кутырат. Но нуно йоҥылыш лийыт. Йаровизаций ыштымэ годым йужо вэрэ шагал урожайым налмаш йаровизацийым ыштымэ нэргэн инструкцийым чыла вэрэжэ лач огыл шуктымыжлан кӧра лийын. Калык тушман - шамыч йаровизаций ыштымашым кӱрлаш тӧчэныт. Йаровизаций пайдалан ӱдымашым кугэмдымаш шуко миллион йэшартыш киндым налаш йӧным ышта. Тидэ мэмнан элын пойанлыкшым эшэат чот кугэмда.

В. Кирсанов.

Лэнин лӱмэш колхозысо ката-лабораторий вуйлатышэ Измайлов И. С. (Йошкар-Ола р-н) сортовой шыдаҥ урлыкашын качэствыжым провэратла.

(Фото Рыбаковын).

Отв. редактор—
Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Совэтов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—221. Тираж 3000 экз. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата. Из-во „Марий Коммун“.